

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre --- 8 korona
Félévre --- 4 "
Negyedévre --- 2 "
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ügyv.-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelék).

Forster Géza

1850—1907

Mélységes nagy gyász borult az ország legnagyobb gazdatársadalmi testületére, az Országos Magyar Gazdasági Egyesületre, úgyszintén a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségére is. Ennek a nagy gazdaintézménynek volt vezetője, irányítója s igazgatója, *Forster Géza* magyar királyi udvari tanácsos május hó 3-án este 9 órakor jobblétre szenderült.

Nagy a mi gyászunk, mélységes a bánatunk, mert a mi lapunk intézésében is nagy része volt a megboldogultnak, aki a magyar gazdák boldogulásáért küzdött, fáradott munkás életében folyton-folyvást.

Nemrégiben, alig félévvel ezelőtt vonult Forster Géza nyugalomba. Súlyos, sorvasztó betegsége kiütötte kezéből a tollat, melylyel annyiszor és oly sikeresen dolgozott a magyar föld és annak művelői, a magyar gazdákért. Ámbár a betegség az ágyhoz szögezte őt, — nyugodni, pihenni mégsem tudott. Az Alföld gazdálkodásának megjavítása ügyében betegágyába fölülve vetette papírra gondolatait: nagy munkát írt, melyben kifejtette, hogy a nagy magyar Alföld színmagyar népét micsoda eszközökkel lehetne megmenteni a végelpusztulástól. Művét azonban nem fejezhette be.

A daliás férfiu, aki a magyar agrárius tábornak nagytudású, szép készültségű, elszánt harcosa volt, a legutóbbi két évtized úgyszólván minden gazdamozgalmaiban élénk és tevékeny részt vett s mindig az első sorokban küzdött.

Nagy halottunk, nyugodj békén, csöndesen. Könnyű legyen magyar szivednek az anyaföld pora, melyért az annyiszor dobogott!

Milyen takarmányrépamagot használjunk?

LINHART GYÖRGY tanár ur a m. kir. növényélet és kórtani állomás vezetője írja: KERPELY KÁLMÁN gazd. akadémiai tanár ur szavai:

„Az impregnált répamag már hosszú idő óta jó hírnévnek örvend, főleg azért, mert gyorsan és egyenletesen kel ki. A gyors kikelés következtében a fiatal répanövények gyorsabban fejlődik, erőteljesebben csirázik, korábban kel ki a sabban és erőteljesebben fejlődnek. Ez oly elvitázhatatlan tény, a melyet letagadni nem lehet. fődből, mint a nem impregnált mag.”

Ezen tények világosan rámutatnak arra, hogy csakis selektált répából származó impregnált répamagot vessünk!

Annál is inkább, mert az összehasonlító kísérletek is beigazolták, hogy az impregnált magból nyert répák sokkal tovább és jobban tartják magukat, mint a nem impregnált magból.

MAUTHNER ÖDÖN, cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten.

ket von maga után. A jelen esetben ez a pénzügyi megterhelhetőség nagy anyagi haszonnal van kapcsolatban, mert a befektetések, amiket a vasútnál helyezünk el, feltétlenül meghozzák gyümölcsüket. Ez a befektetés halasztást nem tűr, mert ha halasztani akarnák ezt a befektetést, az államvasutak megszűnének teljes módon betölteni azt a fontos hivatást, amit teljesíteni hivatva vannak. Évekig úgy kezelték az államvasutakat, hogy a nagy jövedelemből keveset költöttek magukra a vasutakra, úgy hogy ez rablógazdaságnak nevezhető. Az utolsó évtizedekben egyedül Széll Kálmán gazdálkodása vonható ki az általános gazdálkodás keretéből, mert az övé valóban példás volt. Nem vádolhatja a rablógazdálkodásért az államvasutak igazgatóságát, amely mindenkor megtette előterjesztéseit a fontos beruházásokra vonatkozólag. A beruházás sokkal nagyobb összeget igényel, mint amennyit Széll Kálmán annak idején ajánlott.

Az állam segítő keze.

Mi, akik mindig szükségesnek hirdettük, hogy az állampolgár az államnak ne csak a sujtó kezét érezze, hanem azt is, amelyik segítségére siet a bajában s elismerésben és jutalomban részesíti kötelességei hűség és pontos teljesítéseért — ma nagy örömmel emlékezhetünk meg a kormány és nevezetesen Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter két oly nagy horderejű intézkedéséről, mely minden tekintetben megfelel a gyakorlati helyes állambölcselet főntebb érintett elvének.

Az egyik a postásoknak részjutalékban való részesítése, a másik pedig a vasutasok fizetésrendezése.

Az első egészen új kezdeményezés, melyet legelőször hazánkban próbáltak ki. A kísérlet eredménye meglepően kedvező s a magyar posta és táviráda, ezen eddig is legjobban bevált intézményünk lelkiismeretes, szorgalmas és takarékos munkásainak most, első ízben mindjárt, szinte váratlanul jelentékeny jutalmat biztosít, az államkincstár minden megterhelhetése nélkül. A részjutalék ugyanis tisztán a kezelési költségek és anyagbeszerzések körül, valamint munkaerőkben elért megtakarításokból jut a posta és táviráda embereinek, még pedig tekintet nélkül rangra és állásra, csakis a végzett munka és annak minémisége alapján.

Ezt az igazán szociális és humánus újítást Kossuth Ferenc zsenialitásának és jóindulatának köszönhetik a posta- és táviráda alkalmazottjai.

A másik örvendetes esemény, hogy a vasutasok fizetésrendezésére vonatkozó javaslat immár készen van s az pár hét alatt már le is lesz tárgyalva. A legörven-

detesebb pedig a dologban az, hogy a kész javaslat sokkal előnyösebb a vasutasokra, mint minden korábbi tervezet volt. Ezt is az mutatja, hogy a mostani kereskedelmi miniszter meleg szeretettel viseltetik a vasutasok iránt, azok anyagi érdekei és a jogos igényeknek kielégítése állandó gondoskodásának tárgyai s következőképp fölösleges immár minden türelmetlenség.

A tanítói fizetések rendezése után most a vasutasok fizetésrendezése azt fogja hirdetni országnak-világnak, hogy a jelenlegi kormány nem riad vissza az állami költségvetés jelentékeny megterhelésétől sem, csakhogy tisztességes megélhetést biztosítson a haza minden hű és dolgozó fiának.

Mind a tanítók, mind a vasutasok oly fontos állami teendőt végeznek s anyagi ellátásuk annyira nem volt arányban föladatukkal, hogy igazán sürgős szükség volt immár a méltányos rendezésre.

Ámde sor kerül a többi jogos igény kielégítésére is. A kormány eddigi működése is már elég garancia erre. Minden, még oly jogosult igény egyszerre való kielégítése azonban lehetetlenség, főképp azért, mert ennek a kormánynak az előző kormányok óriási mulasztásait pótolni.

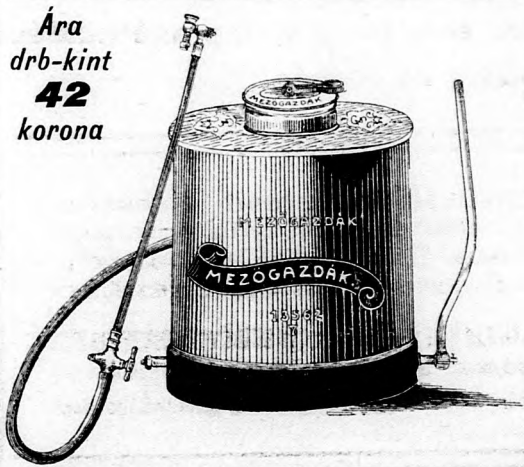
Érthető, hogy egyszerre minden oldalról nyujtják a kezeket a nemzeti kormány felé, mert hisz akiben bizunk, attól remélünk és várunk rendszerint legtöbbet; de viszont nem szabad feledni azt sem, hogy egy év alatt nem lehet pótolni 20—30 év mulasztásait s a könnyelmű gazdálkodás megboszulná magát épp a nemzet s a magyar állam azon ellenségeinek nagy öröme, akiknek aknamunkájuk most abban merül ki, hogy izgatják a türelmetlenkedőket s szítják az elégedetlenséget országszerte.

Hazafias kötelességet teljesít az, ki állhatatosan ellenáll ez izgatásoknak s a magyar állam immár megmozdult segítő kezében való erős bizakodással türelmesen várja sorsa jobbra fordulását. Ezzel a hazafias magatartással nemcsak a magyar állam, de a saját érdekét is legjobban szolgálja mindenki.

Megleckéztetett szociálisták.

Balmazújváros régi fészke a szociálistáknak. Pokrócz Ferenc pedig a helyi vezér. Hogy-hogy nem, Pokrócz vezér nagyot gondolt, küldöttséget toborzott, Pestre hozta és Darányi miniszter elé vezette. Mély hajlongások között „Kegyelmes atyánk“-nak szólította a minisztert és segítséget kért tőle Balmazújváros megszorult népe részére. Darányi a megszokott szeretettel és jóakarattal fogadta a küldöttséget, meghallgatta a szónokot.

Ára
drb-kint
42
korona

Most jelent meg a tavaszi és szőlőművelési árjegyzékünk, a melyben az összes szőlővédekezési anyagok, eszközök és permetezők JUTÁNYOS ÁRAI fel vannak tüntetve.

Kivánatra ingyen és bérmentve megküldjük a gazdáknak.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám

— Szívesen jöttem el ide, — úgymond Darányi — hogy kérésüket meghallgassam, de előre is figyelmeztetem, hogy önöket földhöz nem juttathatom, hogy önöknek földtulajdon nem szerezhettek. Minden tulajdonjogot, tehát a föld tulajdonjogát is tiszteletben kell tartani. Senki birtokát elvenni nem lehet. Én minden eszközt fölhasználok arra, hogy a földmunkás nép sorsán segítsek. Ezt teszi az egész kormány s a törvényhozás is, amely most is több népszerű törvényjavaslatot tárgyal. A kormány munkához is juttatja a népet. Erre a célra egy egész külön osztályt is szerveztem a minisztériumban, ahol utána néztem az ügyeknek és azt tapasztaltam, hogy a *balmazujvárosiak közül egyetlenegy ember sem fordult munkáért a kormányhoz, pedig a kormány eddig minden munkást, aki hozzá munkáért fordult, elhelyezett. Azt hiszem, hogy a balmazujvárosiak izgatás áldozatai.*

E rövid beszéd után a miniszter egész közel lépett a küldöttség szószólójához s megkérdezte:

— Magát hogy hívják?

— Pokrócz Ferenc a nevem — válaszolta.

— Hát akkor maga írta a Földmivelő-ben ezt a cikket? — kérdezte a miniszter s a hüledező ember előtt kivette a zsebéből a lapot és fölolvasta a cikket, amely a minisztereket gyalázza és izgatja a munkásokat.

Tehát piszkolódik Pokrócz, mikor Balmazujvárosban van, mikor pedig küldöttséget vezet, akkor ugyanazt a minisztert, akit egy cikkben legyalázott, „Kegyelmes atyánk“-nak szólítja.

Ez a cikk a nevezett lap egyik februári számában jelent meg, abban az időben, amikor a kormány plakátokon hívta föl az aratómunkásokat az arató-szerződés megkötésére.

Pokrócz Ferenc ötölt-hatolt, majd kijelentette, hogy ő szeretné megmutatni a miniszternek az eredeti kéziratot, melyben semmi sértő és izgató dolog nincs. *Ami a cikkben van, azt a szerkesztőségben toldották bele az ő tudta nélkül.*

A miniszter erre a következőket mondotta:

— Lássák, lássák! Most itt áll százharmincegy ember, akiket *egy izgató* félrevezetett s akik most pellengérré vannak állítva egy ember miatt. Egy ilyen izgató miatt, akit saját maguk vezetőjüknek választottak, most bűnhődni kellene mindnek. De én egy ilyen izgató miatt nem büntethetek százharmincegy embert, nem is akarom ezt tenni. De odajuthatnak, ha ilyen izgatókra hallgatnak. Én csak azt válaszolhatom önöknek most is, hogy minden időben *ha valamiben igazságtalanságot szenvednek, szívesen járok közbe, de ennek első feltétele, hogy ne erőszakoskodjanak*, mert erőszakkal semmit sem lehet elérni, csakis békés uton. Forduljanak bizalommal hozzám és igazságos ügyükben süket fülekre soha sem fognak találni.

Tar János munkás beszélt azután, kinek szíves hangon válaszolt a miniszter s támogatását újra megígérte.

Darányi válasza igazán a nép iránti szeretet ragyogó

megnyilatkozása volt. Amily kegyetlenül elbánt a vezérrel, épp oly jóakarattal bánt a félrevezetett munkásokkal és a legmesszebbmenő támogatást helyezte részükre kiállításba.

A nép ebből is látni fogja, hogy mit ér az, mikor izgatókra hallgat és mennyivel többre jut, ha maga képviseli az érdekeit.

Rendeletek a kivándorlás dolgában.

Andrássy gróf belügyminiszter és Hadik államtitkár az összes illetékes hatóságokhoz a következő rendeletet intézték a kivándorlás dolgában:

A szerzett tapasztalatok azt igazolják, hogy úgy az útlevél-lapokat, mint az útleveleket kiállító hatóságok az 1903. évi IV. törvénycikk 2. szakaszának e) pontjában foglalt ama rendelkezést általában nem veszik figyelembe, miszerint a 15 éven aluli férfiszemélyek és kiskorú nők csak az esetben vándorolhatnak ki, ha rendeltetési helyükön elhelyezésükről gondoskodva van. Fölvívom Cimedet, nyomatékosan figyelmeztesse az útlevél-lapokat kiállító hatóságokat, hogy a kivándorlás céljából útlevelet kérő fent megjelölt egyéneknél a most hivatkozott törvényes feltétel hiteles igazolásához felelősség terhe alatt alkalmazkodjanak. Budapest, 1907. évi március 26-án. Andrássy, s. k.

Panasz emeltetett nálam az iránt, hogy az útlevél kiállítására jogosult némely hatóság más eljárást követne azokkal szemben, kik a fiumei útirányban szándékoznak kivándorolni és mást az egyéb útirányt választott kivándorlókkal szemben; nevezetesen, hogy a fiumei útirányban kivándorlóktól nem, vagy nem oly szigorúsággal követelnék meg mindama feltételek beigazolását, melyek a törvény értelmében minden kivándorlóra nézve egyaránt kötelező.

Föl kell tételeznem ugyan, hogy a hatóságok a kivándorlók részére szükséges útlevelek iránti kérvények elbírálása alkalmával a kivándorolást tiltó törvényes korlátozások fönn vagy fönn nem állását a bejelentett útirányra való tekintet nélkül minden kivándorlóval szemben egyformán mérlegelik; mindazáltal a netán fönnforgó kételyek eloszlatása, nemkülönben a kövendő eljárás egyöntetőségének biztosítása céljából hangsúlyozni kívánom, hogy a fiumei útirányban kivándorlóktól épp úgy, mint azoktól, kik más irányban szándékoznak kivándorolni, kivétel nélkül mindama feltételek előzetes beigazolását kell megkövetelni, melyek az 1903. évi IV. törvénycikk 2. szakaszában felsorolva vannak.

== A „Független Ujság“-ra mielőbb fizessünk elő, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ

— SZÖVETKEZETE —

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi Iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

☛ Nagy kőpinczéi: BUDAFOKON. ☚

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű **ÉLELMICZIKKET**. Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetség tagjai kedvezményben részesülnek!

Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Fogyasztási Szövetkezet Kispesten.

Fordulópontot képez Kispest gazdasági életében az a közgyűlés, amely a napokban a község ház zsúfolásig megtelt tanácstermében, mint a szövetkezet alakuló közgyűlése tartott. Az úgynevezett újabb társadalmi átalakulás nem lenne teljes, ha a minden téren megnyilatkozó szervezkedésből kihagynánk a konyha szervezkedését. Ez a legbiztosabb védekezés a tőke elhatalmasodása ellen és egyúttal a legbiztosabb útja a takarékoságnak. Mert fillérekből vannak a koronák és a háztartáson nagyon sok fillért lehet takarítani. Ha még ehhez hozzávesszük a jó mértéket, a megbízható árucikkeket, mely a szövetkezetben található, akkor látjuk, mily nagy lépést tettünk gazdasági jólétünk felé. Ezen mozgalom a keresztény szocialista egyesületben indult meg, melylyel ezen egyesület azt bizonyítja, hogy a keresztény szocializmus a nép gazdasági jólétével törődik, komoly, öntudatos munkával készítvén elő a társadalmi átalakulás nagy jövőjét. Az alakuló közgyűlésen Medgyessy György volt bíró elnökölt. A központ képviselője felolvasta és pontonként megmagyarázta az alapszabályokat, mely egyhangulag elfogadtatván, az elnök a szövetkezetet „Kispest Szt.-Lőrinci ker. Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet” céggel megalakultnak jelenté ki. Vagyis haladunk előre megállapodás nélkül! Így is kell ennek lenni!

Szövetkezet, mint szegényház-alapító.

A *Szövetkezés* című laptársunkban olvassuk a többek között a következőket:

A „Szövetkezés” hasábjain nem egyszer mutattunk már rá, hogy a szövetkezeteket nem szabad pusztán rideg üzleti vállalkozásoknak tekinteni. Azt az erőt, ami az embereknek bizonyos célra való egyesüléséből keletkezik, üdvösen lehet gyümölcsöztetni a közjó érdekében az emberbaráti cselekedetek mezéjén, a gazdasági előrehaladottság terjesztésére is. Örömmel tapasztalhatjuk, hogy a Magyar Gazdaszövetség akciójából származó szövetkezetek közül igen sokan megértették útmutatásunkat. A szövetkezetek nyomában legtöbbször életre kel a gazdakör, a falusi gazdának ez a jelentős társadalmi szervezete, mely annyi új, annyi nemes vonást visz be a falu életébe. Megtanítja az embereket a közjó érdekében való munkálkodásra. A gazdakör azonban még nem tetőzi be a falu átalakulását, — egész serege születik meg a jólétet, az anyagi és erkölcsi boldogulást elősegítő intézményeknek, amelyek eszméje rendszeren a gazdaköri vagy szövetkezeti kölcsönös érintkezésből származik. Háziipari tanfolyamok, takarékmagtárak stb.

Azok között a szövetkezetek közt, amelyek működése nyomán ezt az átalakulást tapasztalni lehet, egyike a legkiválóbbaknak a „Hangya” kötelékébe tartozó leszétei fogyasztási és értékesítő szövetkezet. A múlt üzletéről kiadott igazgatósági jelentés szerint az évi nyeresége 1922 koronát tett ki. A szövetkezet már az előző években saját hajlékot szerzett magának 6000 koronáért, ennek a nagyrészt le is törlesztette. Az idei tiszta nyereségből az üzletrészekre kifizetett osztalékon felül a negyedrészt a tartalékalap gyarapítására fordítja, 600 koronát pedig jótékony célra szavazott meg. Ott ahol a szerény évi haszonból 600 korona jut jótékony

célra, bizonyos, hogy a tagok erkölcsi érzéke felül tud emelkedni a köznapiságon.

Ugyancsak ez évi közgyűlés változtatta meg a szövetkezet oly módon alapszabályait, feloszlás esetén a tartalékalapot helyi erkölcsi célokra fordítja. A leginkább dicséretre méltó azonban a szövetkezet közgyűlése elé terjesztett az a javaslat, hogy a szövetkezet a kerületéhez tartozó községbeliek részére építsen szegényházat. A közgyűlés az indítványt el is fogadta. Főlölesleges volna szavakat vesztegetni ennek a határozatnak a méltatására, az ilyesmit nem dicsérni, hanem követni kell. A szövetkezet ily helyes irányban való vezetése első sorban Bieliczky Jusztin apátplébános elnöknek az érdeme, ő iránta kell teljes elismerésünket kifejeznünk, amelyben természetesen osztozik a szövetkezetnek derék igazgatósága és felügyelő-bizottsága is.

A mai szürke hétköznapiságban örömet keltő lehet mindenhol a leszéteiek derék munkájáról szóló hír s újabb erős bizonyítéka annak, hogy a magyar szövetkezeti mozgalomnak nemcsak gazdasági, hanem erkölcsi alapjai is vannak. A kereskedőknek a szövetkezetek ellen irányuló támadásai nemrégiben ismét nagy erővel ujultak ki, rábizzuk tehát az elfogulatlan emberek itéletére, mi használ többet a magyar népnek, egy csomó a leszéteihez hasonló szövetkezet-e, mely a főlős hasznát emberbaráti intézmények létesítésére fordítja, vagy azoknak a pálinkával és romlott portékával dolgozó szatócsoknak a serege, akik gonnoskodnak arról, hogy a szövetkezetek által létesített szegényházaknak legyen mindig elegendő lakója?

A magyar kir. államvasutak alkalmazottai fogyasztási szövetkezete most adta ki az 1906. üzletéről beszámoló jelentését, mely a szövetkezet üzletkörüének és forgalmának örvendetes gyarapodását mutatja. A szövetkezetnek a fővárosban 6, a vidék nevezetesebb és forgalmasabb gócpontjain 8 árudája s emellett vasuti önálló tej- és burgonyauzlete van. Az ezekben eladott árucikkek értéke tavaly 26 millió koronát tett ki. A tagok száma volt 14,579 az üzletrészeké 26,542. A tiszta nyereség 43,917 kor., amelyből a befizetett üzletrészek 4 százalékos kamatozásán kívül több mint 26 ezer koronát forgalmi visszatérítésképpen juttatnak a tagoknak. A szövetkezet tavaly a tagok érdekében fontos újítást valósított meg: azt t. i., hogy a rendeléseket ingyen házhoz szállítja, valamint ügykörét a háztartás eszközeinek forgalmazásával is kibővítette. Az 1907. évi költségvetésbe 10 ezer korona drágasági pótlékát vettek föl a tisztviselők javára. Örömmel szemléljük a vasuti alkalmazottak e nagyfontosságú intézményének virágzását, amely a vasuti alkalmazottak gazdasági és szociális helyzetére is eléggé nem értékelhető visszahatással van, ami azután nem mondható hatás nélkül azon viszonylatokra sem, melyek gazdasági életünket általszövik. Mi csak azt óhajtjuk, hogy a szövetkezet vezetősége bizonyos korszerű kezdeményezések keresztül vitelében is épp úgy feladata magaslatán álljon, mint ahogy máskülönbén látjuk.

A tejszövetkezetek és az állattenyésztés. Nem régen szaklapi vita folyt két szakemberünk között afelett, hogy: ha már tagadhatatlanul van befolyása a tejszövetkezeteknek az állat-, különösen pedig a szarvasmarhatenyésztésre, előnyös-e vagy hátrányos ez a befolyás. Az egyik szakember — különös tekintettel a mosonmegyei állapotokra, ahol tejszövetkezetek mellett tudvalevőleg kitünően vezetett szarvasmarhatenyésztő egyesület is van, arra a következtetésre jutott, hogy a tejszövetkezetek csak előnyösen hathatnak a szarvasmarhatenyésztésre, mert kényszerítik a gazdákat több

és jobb állatok tartására s a mezőgazdálkodásban is belterjesebb eljárásra; a másik szakember ellenben elismervén a tejszövetkezetek hasznosságát általában s jótékony befolyását a marhatenyésztésre oly kedvező viszonyok között, amilyen többek között a mosonmegyei, annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy kedvezőtlenebb körülmények közt élő és szaporodó tejszövetkezetek annyiban bizonyára károsak, hogy borjubocsékolásra szolgáltatnak a kívánatosnál vagy kelle-ténél nagyobb alkalmat. Szerzett tapasztalatok alapján azon a nézeten vagyok, hogy: kedvező körülmények között felette jótékony hatással van a tejszövetkezet az állat- s nevezetesen a szarvasmarhatenyésztésre.

Előadás gazdakörök- és szövetkezetekről. a Magyar Gazdaszövetség szociális tanfolyamán Horváth Jenő a Pozsonymegyei Gazd. Egyesület tevékeny titkára, a gazdakörök és szövetkezetek hatásáról szól, gyakorlati példákkal élénkítve előadását, melyben a gyakorlati ember közvetlenségével győzte meg a hallgatóságot arról, hogy a jól vezetett fogyasztási, hitelszövetkezetek és gazdakörök mindenütt haladásra tudják vinni a nép ügyét, jólétre emelik a falut. Sok levéllel bizonyította ezt, mert tudni kell, hogy kevés ember van, aki a mi szociális munkánkban, a gazdakörök és szövetkezetek alakításában oly fáradhatatlan volna, mint éppen Horváth Jenő s az ilyen emberhez nagyon sok hálás levél szokott érkezni. Horváth előadásához nagy adathalmazt gyűjtött, amelyeket nemcsak a pozsonymegyei szövetkezetektől, hanem a székelyföldi kirendeltségtől, az Országos Központi Hitelszövetkezettől, a „Hangyá“-tól, a földművelésügyi miniszterium tejjgazdasági felügyelőségétől, a Gazdák Biztosító Szövetkezetétől szerzett be. Előadása keretében sok érdekes adatot olvasott fel, melyek egyaránt gazdag eredményekről tanuskodnak. Mennyivel más volt ez a beszámoló, mint a szociálista agitátorok beszámolója szokott lenni. Békéről, szeretetről, gyarapodásról beszélt, a szociálistáké csak gyűlöletről, pártadóról s osztályharcról szól.

Szövetkezet a humanizmus szolgálatában. A Magyar Gazdaszövetség szövetkezeti középpontjához a „Hangyá“-hoz tartozó *leszétei* (Nyitram.) fogyasztási és értékesítő szövetkezet minap tartotta közgyűlését, amelyen elhatározta, hogy az 1900 koronára rugó évi nyereségből 600 koronát kulturális célokra fordít. Elhatározta továbbá, hogy a kerületébe tartozó községek részére szegényházat állít fel. A szövetkezet vezetője megalakulás óta *Bieliczky* Jusztin ottani apátplébános.

Szövetkezeti falu. A fanciá kormány különös és merész alakját készül megvalósítani a szövetkezésnek. Eddig is ismerjük sokféle formáját a szövetkezeteknek, de faluszövetkezet eddig még ndm volt. A franciák Orán városa mellett akarják fölépíteni a szövetkezet falut. E célból 1000 hektár kedvező fekvésű és talaju földet jelöltek meg a telepéseknek. A területet most még részben erdőség borítja, ezt tehát ki kell irtani. A telepések minden hektár föld után 1 frank bért fognak fizetni s földjeiken szemes termékek és takarmány termesztésével úgyszintén állattenyésztéssel fognak foglalkozni. A szövetkezeti falu létesítéséhez, illetve a munka megkezdéséhez 200 ezer frank alaptőkére van szükség; ezt 50 frankos részjegyek útján hozzák össze. Párisból jelentik, hogy az egész tőkét már lejegyezték, az algiri szövetkezeti falu tehát létesül s a telepések a legszebb reményekkel fognak hozzá a munkájukhoz.

• MI UJSÁG? •

Valaha . . .

*Valaha itthon, valaha régen,
Zöldzsalus házban, az utcavégen
Engem ölelt még lilomkarja . . .
S nem adta hozzám az édesapja.*

*Mióta rózsám fiatal asszony,
Kint ül esténkint az utcasarkon.
Fehér ruhát varr. Mesél az ajka . . .
Két kis mosolygó leány hallgatja.*

*S mikor megállok az utcasarkon,
Pipacsosá válik a szöke asszony.
Megáll a varrotű is kezébe,
Olyan búsan szól tündérmeséje . . .*

Kiss Ferenc.

A király elutazása Prágából. Ő felsége a király a mult vásárnap utazott el a cseh fővárosból Bécsbe. Elutazása alkalmából a Hradstintól a pályaudvarig vivő utcákon és utakon óriás néptömeg állott sorfalat, amely az egész út mentén lelkes ovációban részesítette az uralkodót. Tíz perccel kilencedfél óra előtt a király a pályaudvarra érkezett, amelynek bejárójánál Coudenhove gróf helytartó fogadta ő felségét. A peronon az uralkodó kegyesen üdvözölte az ott egybegyűlt előkelőségeket és megszólításával tüntette ki őket. A király a prágai szegények részére 10,000 koronát, Smivhow, a királyi szőlőkertek és Siskow helységek részére 2—2000 koronát, egyes további városok szegényei közötti szétosztásra 5—500 koronát, továbbá prágai jótékony intézetek részére 17,000 koronát adományozott.

Zrinyi és Frangepán emlékezete. Zrinyi Péter és Frangepán Kristóf lefejeztetésének 236-ik évfordulója alkalmából gyászünnepek és gyász-istentiszteletek voltak. Zágrábban, hol délelőtt az egyetemi ifjuság tartott gyászünnepet. A felsővárosi ferencrendiek templomában ünnepi rekviem volt. Utána a Szokol-épület dísztermében volt ünneplés. Az énekkarok gyászdalokat énekeltek, majd Visics Ferdinánd dr. egyeti tanár beszédet mondott. Utána Vodvarzka Iván, az akadémiai egyesület elnöke, beszédet intézett a gyülekezethez. A gyűlés a horvát országgyűlés elnökségéhez intézendő petíciót fogadott el, amely szerint a horvát nemzet, nevezetesen az ifjuság azt óhajtja, hogy Zrinyi és Frangepán, a horvát szabadság és függetlenség e kiváló harcosai örök időknön át, mint a nemzet mintaképei ünnepeltessenek és hogy a mai nap évfordulója a horvát nemzet ünnepe legyen. A papnevelő intézetben külön gyász-istentisztelet volt.

A magyar testőrség jubilál. Minap volt negyven esztendeje, hogy a magyar testőrséget reformálták és teljesen új szervezettel látták el. Tudvalevőleg még Mária Terézia alapította a magyar testőrséget 1760-ban, de a szabadságharc következtében megszűnt, illetőleg hosszasan szünetelt ez az intézmény s csak 1867 április

21-én kelt új életre, amikor tulajdonképpen nem alkották újjá, hanem visszaállították eredeti szervezetébe. Nemcsak hivatása, hanem egyenruhája és felszerelése is lényegében a régi maradt, az új idők kívánta csekély változtatással. Sőt ugyanazt a palotát foglalja el a felújítás óta is, amelyet még Mária Terézia szerzett meg számára. A Trautsohn-palota ez, a bécsi barokk-építészet egyik legszebb emléke, az idősebb Fisher von Erlach műve 1730-ból. Mária Terézia magyar nemesi gárdája 1730 szeptember 23-án esküdt fel és Pozsonyban szerepelt először nyilvánosan, II József menyaszonyának, Izabella páрмаi hercegnőnek a bevonulása alkalmával. A nagy királyasszonynak azonban nemcsak az volt a célja vele, hogy nemzeti testőrséget szerezzen, hanem az is, hogy a magyar nemes ifjúság általános és különösen katonai kiképzésben részesüljön s a tanult testőrtisztek a magyar nemesi fölkelésnek, az insurrekcióknak élére állhassanak. A testőröket az úgynevezett házi személyzet oktatta; a főbb tárgyak ezek voltak: matematika és rajz, német nyelv és üzleti irály, francia nyelv, vívás és tánc. Az 1848-iki események után sokáig nem volt Bécsben látható a magyar testőrség rendkívül népszerű, ragyogó egyenruhája. A Trautsohn-palotát a burgzsandárok foglalták el. Csak a kiegyezés után éledt fel ismét a magyar testőrség, hogy résztvegyen az alkotmányos magyar király megkoronázása ünnepén.

Földmunkások a nemzetközi szociálisták ellen.

Az aradi és aradmegyei földmunkások a minap megalkotották a földmunkások szövetségének aradmegyei csoportját. Tóth Mátyás elnök e gyűlésen kijelentette, hogy nem tartoznak a nemzetközi szociálistákhoz, akik folytonos sztrájkokkal károsítják a közönséget. Figyelmeztette a munkásokat, ne engedjék magukat behálózni a nemzetközi szociálistáktól, akik csak kihasználják őket, azután félrelökik. A beszédet éljenzéssel fogadták.

Elfogott bélyegcsaló. A rendőrség a múlt vasárnap Budapesten letartóztatott egy csalót, aki bárónak adta ki magát és külföldi bélyegkereskedőktől értékes gyűjteményeket csalt ki. A szélhámost Schweiger Imrének hívják, huszonegy éves munkátalan könyvelő. A drezdai Michl - testvérek - céggel lépett érintkezésbe, akiknek Solymossy báró néven irogatott leveleket. A cég léprement a szélhámosnak s egy kétezerkétszáz korona értékű albumot küldött a *báró úr*-nak megtekintésre, amelyet a csaló soha sem küldött vissza. A szélhámos embert a budapesti rendőrség kinyomozta s letartóztatta.

Árvízveszedelem. Az Országos Vízépítési Hivatal igazgatósága jelenti, hogy a Duna felső árhulláma Komárom fölött tetőzik, lejjebb Gombostól árad. A mellékfolyók megáradása következtében a Duna Budapesten körülbelül 5-50—5-60 centiméter magasságra emelkedik, vagyis körülbelül mintegy 10 centiméterrel marad az alsó rakodó-part szintje alatt, helyenkint pedig a rakodó-part szintjének egyenlenségei miatt eléri a rakodó-part magasságát. A Duna alsó árhulláma apad, de a Tisza-toroktól lefelé nagy a vízállás s itt a Duna és Száva újabb áradása miatt még hosszú ideig nagy víz várható. A felső Tisza és a Tisza mellékfolyói emelkedőben vannak. Tiszaujlakon már igen jelentékeny a vízállás. A középső és alsó Tiszán hosszantartó nagy víz várható. Máramaroszigetről írják, hogy a Tisza rohamosan árad. A rahói községi hídnál mintegy ötezer szálfá torlódott össze. Az ár és a sok fa nyomása elsodorta a nyolcvan méter hosszú hidat. Az emberek most csak a vasuti hídon át járhatnak. A község sok utcája víz alatt áll. A járásbíróság épületét erősen megron-

gálta a víz és összeomlásától félnek. A víz százezreket érő fát ragadott magával, melynek csak kis részét lehet kifogni. Körösmezőt is elöntéssel fenyegeti a Tisza. Felsővíssót pedig a sok esőtől megáradt Vissó hozza veszedelmes helyzetbe. Máramaroszigetről táviratozzák még: Máramaroszigeten Tiszautts és a csárda felől az orszáig az egész terület víz alatt áll. A Tisza vize tegnap óta két méterrel áradt. Valamennyi partmenti házból kiköltözködött a lakosság. Borzasztó látványt nyújt a gyökerestől kitépott fatörzsek, kunyhók és lakosság holmijának pusztulása. Hatósági intézkedésre katonaságot rendeltek mentés céljából Aknaslatinára. Mialatt a katonaság rendeltetése helyére indult a szlatinai hídnál a víz-ár ellepte az országutat és nagy földterületet öntött el, elpusztítván a lakosság vetését. A katonák térdig érő vízben gázoltak az országuton. A kincstár kára is nagy. Trencsénből táviratozzák, hogy a hóolvadástartól és esőzéstől megáradt patakok nagy területeket elöntöttek. Különösen Nagybittse vidékén pusztított az ár, ahol nemcsak hidakat vitt magával, hanem emberéletben is kárt tett. Az árvíz áldozatai közé tartozik Gál Kázmér négyéves cigányfiú, Adamcsik István, trencsénselmeci hatvanéves földműves és Ondricsek András trencsénkutasi lakos. A víz néhol félméter magasan borítja el az utakat.

Ács munkások zavargása. A keleti pályaudvaron a múlt szombaton délelőtt tizenegy óra tájban zajos jelenetet idézett elő egy körülbelül harminc főből álló sztrájkoló ács munkás-csoport, amelynek tagjai a nemzetközi szociáldemokrata-párthoz tartoznak. A nemzetközinek valahogy tudomására jutott, hogy a Sopron felől délelőtt érkező vonattal tizenöt keresztény-szociálista ácssegéd jön a fővárosba munkát vállalni. Bottal és ernyővel fölfegyverkezve kimentek a szerintök sztrájk-törő ácsok elé. Amikor ezek megérkeztek, csakugyan meg is támadták őket a nemzetközinek s még mielőtt rendőri segítség érkezhett volna, megverték a vidéki ácsokat. Majd kényszerítették valamennyit, hogy visszalépjen a munkától. Rávétték őket, hogy menjenek velük a vígutcai sztrájkanyára. Ott mind a tizenötnek elvették a holmiját, szerszámját s kijelentették, hogy nem engedik őket munkába állni, hanem ha akarják, megadják nekik a hazautazás költségét. Ebbe a nagyobbrészt sopronmegyei ácssegédek bele is egyeztek, de csak látszólag, mert sikerült nekik a sztrájkanyáról, holmijuknak hátrahagyásával, eltávozni. Nyomban a rendőrségre fordultak segítségért. A rendőrség nyomozása alapján a támadók közül azoknak vezérért, Papp László huszonhárom éves ácssegédet már le is tartóztatták.

A szegények háza Budafokon. Budafok község már régebben elhatározta, hogy szegényházat és árvaházat építtet. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter leiratilag értesítette Budafok község előljáróságát, hogy tekintettel a község kedvezőtlen anyagi helyzetére, a tervbe vett szegényház és árvaház építésére az országos gyűjtést megengedi. A budafokiak a szegényház építését már ebben az évben meg akarják kezdeni.

Háromszáz esztendő kollegium. Kolozsvárról írják, hogy az ottani református kollegium háromszáz éves jubileumát rendező bizottság megállapította a nagy szabásúnak ígérkező ünnep sorrendjét. A jubileumi ünnep első része május hó 22-én délelőtt fog lefolyni a belsőfarkas utcai nagytemplomban. Az imát Bartók György dr. erdélyi ev. ref. püspök fogja mondani, az ünnepi beszédet Török István dr. igazgatótanár tartja. A testületek üdvözlésére Bethlen Ödön gróf kollegiumi főgondnok válaszol. Délben bankett lesz, este bál, amelynek nagy rendező-bizottsága az iskola régi tanít-

ványaiból most alakul meg. Május 25-én tartja az Országos Ref. Tanáregyesület ünnepi közgyűlését a kollégium tornacsarnokában. Ez alkalommal Apácai Cséri Jánosról, az intézet egykori híres tanáráról, a magyar bölcsészeti irodalom úttörőjéről Imre Sándor dr. kollégiumi tanár tart emlékbeszédet, míg Rácz Lajos dr. sárospataki gimnáziumi igazgató a bölcsészetnek a magyar református iskolákban való szerepéről tart felolvasást. A gyűlés után közebed lesz, este pedig díszelőadás a Nemzeti Színházban; a „Tolonc“ fog színrekerülni Szentgyörgyi Istvánnal a címszerepben.

Jelentés a budapesti ipari és kereskedelmi munkaközvetítő intézet működéséről az 1907. év első negyedében. Az intézet működésének eredménye a f. év első negyedében nem volt kedvező, mert az állandó hideg és a folytonos havazás a tevékenységet számos iparágban jelentékenyen korlátozta és az építőiparban m. év október elején kimondott munkazárlat, az ezen iparral kapcsolatos iparágakban is, munkaapadást idézett elő. Ennek következményeként a m. év hasonló negyedével szemben hanyatlás állott be a munkakeresletben, a munkakinálat pedig eddigi rendes emelkedésén alul maradt és csak azért nem mutatkozik itt is apadás, mert 805-el több tanoncot kértek az intézettől, mint a múlt év ugyanezen szakában. A munkához jutottak száma szintén apadást mutat. Volt ugyanis a munkakereslet az 1906. évi I. negyedben 19817, a folyó év I. negyedében pedig 17246, kevesbedett tehát 2571-el. Ellenben a munkakinálat volt az 1906. év I. negyedében 10957, a folyó év I. negyedében pedig 11166, nagyobodott tehát 209-el. A munkához jutottak száma volt az 1906. évi I. negyedben 7854, a folyó évi I. negyedben 6636, tehát 1218-al kevesebb.

Az érsekújvári nemzetközi nagy lóvásár. Ez a jóhírű lóvásár a folyó évben is május hó első vasárnapján és reá következő hétfői napon, vagyis május 5-én és 6-án fog megtartatni. Külföldi kereskedő körökben a vásár iránt ez évben a szokottnál is nagyobb érdeklődés mutatkozik. A felhajtás a legnagyobb igényeket is ki fogja elégíteni.

Gépbemutató Érsekújvárott. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület által f. év május hó 5. és 6. napján Érsekújvárott rendezendő lóvásár alkalmával több gazdasági géppel egyetemben az Ásványi-féle kukoricaszártépő lesz működésben bemutatva. Ha a tengeriszár nincs felaprózva, úgy etetés közben ennek 60% elvész. Az Ásványi-féle tengeriszártépő gép a tengeri szárát foszlányokra tépi! Így az igen könnyen elvermelhető és mint takarmány minden akadály nélkül feleltethető! Ne mulasszuk el tehát Érsekújvárott a takarmányozás terén e korszakalkotó gépet megtekinteni!

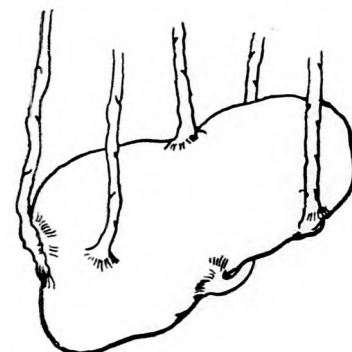
A „Madarak és fák napja“ ünnepére való előkészületek alkalmából tisztelettel értesítem a kartársakat, miszerint az Orsz. Állatvédő Egylet támogatása lehetővé tette, hogy a „Madarak és fák napja“ című vezérfonalam *második bővített kiadása* (6 nyomott íven 96 old.) megjelent és 1 kor., 25 fill., árban nálam kapható. Szintén megjelent az ünnepélyre való *alkalmi dalfűzet* is, Belezna Antal és Vaday J. egy- és kétszólamú eredeti nótáival. (Benne 2 induló is) Ara 55 fillér. A rendelések közvetlen hozzám intézendők. (Egyszerű postadíj 10 fill., utánvételes 40 fill.) Nagyvárad 1907 máj. 1. Vaday József köz. isk. ig.

GAZDASÁGI DOLGOK

Korai burgonyatermesztés.

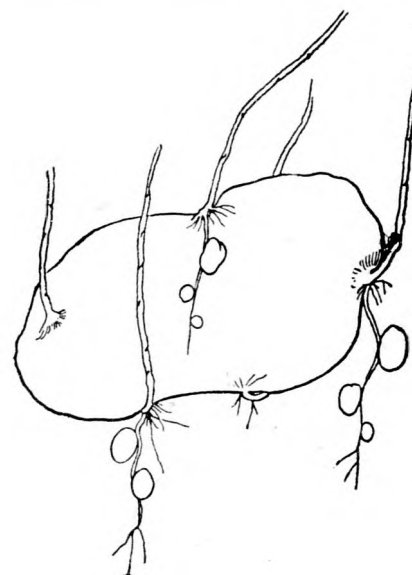
Egy igen jól jövedelmező gazdasági termelési ág, alkalmas viszonyok között a korai burgonyatermesztés. Nagyöszön és környékén több száz ember él meg belőle, mert tavasszal, június elején métermázsáját 20 koronával is fizetik.

Sok munkát, utánjárást igényel termesztése, de az a belőle származó hasznból búsán megtérül.

Vastag csirájú ültetni való burgonya.

A termesztés lényege az, hogy korán érő, jó étkezési burgonyát, rendszeren rózsaburgonyát használnak, kora tavasszal vagy tél végén a bevermelt burgonya közül az arra alkalmast válogatják ki. A kiválogatás a

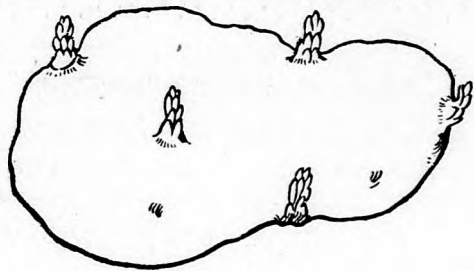

Vékony csirájú hibás burgonya.

szerint történik, hogy télen át milyen erős csirát hajtott a burgonya. A képünkön látható vékonycsirájút felhasználják étkezési célokra, csak a vastag csirájukat ültetésre. Ezekről letördelik a csirát és melegebb helyen, teknőkben, kosarakban újra csiráztatják. Amikor új csirája akkorára megnőtt, mint az 3. képünkön látható, akkor a 4. képen látható bakhátaiba ültetik el.

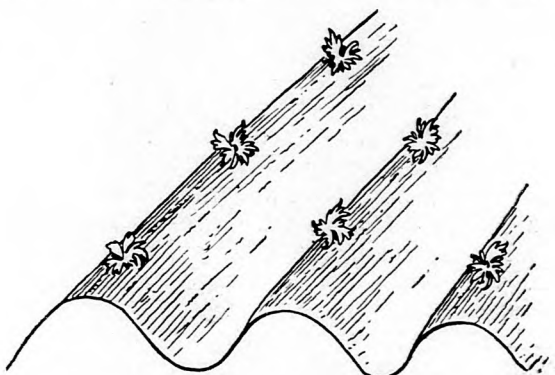
Ily módon nyerik a korai piacra való étkezési burgonyát.

A vetőburgonyának fent leírt módon való meg-

Kicsíráztatott ültetni való burgonya.

választása nemcsak korai burgonyatermelésnél ajánlatos, mert bebizonyított tény az, hogy az erőteljesebben csírázó burgonya után 2—3-szor akkora ter-

Burgonya bakhát töltése.

mést kapunk, mint a vékonycsirájú, 2. képen bemutatott burgonya után. A vetőgumó nagysága legjobb, ha a tyúktójs és a lúdtójs nagysága között váltakozik.

K. J.

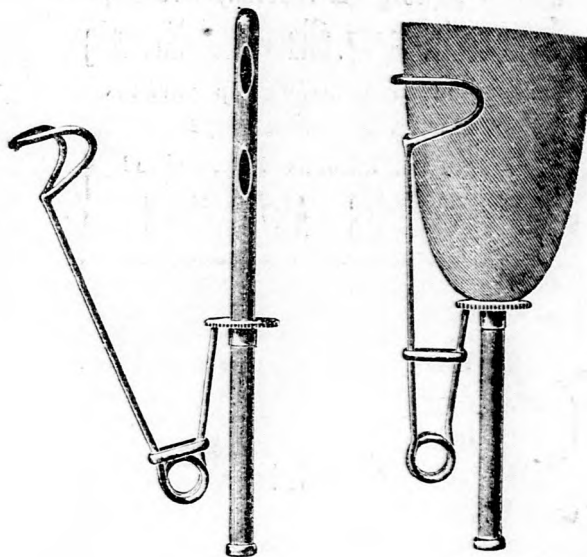
A tyukok parazitáinak irtása. A baromfin élőskökök kullancsok irtására szoktak petroleumot vagy benzint használni, jobb azonban fa- vagy repceolajat alkalmazni, mert nem támadja meg annyira a baromfi bőrét. Az irtás maga úgy történik, hogy a bőrnek a paraziták által megtámadott helyeit olajjal bekenjük, erre a kullancs előbujik a bőrből és facsiptetővel leszedhető és megölhető. A baromfinak magának az élőskököktől való megtisztítása nem elégséges, az ólt is meg kell szabadítani a kullancsoktól. Ebből a célból az ólt és annak összes tárgyait alaposan meg kell tisztítani és hígított karbolsavval, lysollal vagy lysoformmal fertőtleníteni és mézszel bemeszelní. Megjegyezzük végül, hogy legjobb a kullancsos tyukokat külön eltartani és külön etetni, egyrészt, hogy a parazitáknak a még fertőzött állatokra való áthurcoltatását megakadályozzuk, másrészt, mert azt látjuk, hogy a parazitás állatot nem igen türik maguk közt a többiek és különösen az eleségtől elzavarják.

Borju-kifutó. Ha azt akarjuk elérni, hogy a borju kellően fejlődjék, arról kell gondoskodni, hogy szabadon mozoghasson, hogy elegendő tér álljon rendelkezésére. Ha szabadon mozoghat, jobb étvágygyal fog szopni, inni és így jobban fog fejlődni is. Ma többnyire úgy járunk el, hogy a szopós vagy növendékborjukat anyjuk mellé kötjük, esetleg szűk ketrecbe zárjuk, amelyben alig tud megfordulni. Az így szűk mozgási térre szorított

borju szervezete nem képes kellően fejlődni, elsatnyul, külemében hibákat kap, amelyek később a szabadra való bocsátás alatt sem mulnak el egykönnyen. Azonkívül rossz szokásokat is vesz fel az ilyen borju, pl. az egymást való nyalogatás stb. Azt tapasztaljuk, hogy az ebből a szűk ketrecéből kiszabadult borju alig bír magával. Mihelyt szabad térre vagy udvarra jut, ficáncol, ugrándozik, bomlik. Ez az eljárás tehát természetellenes dolog. Szabadabb mozgásáról kell gondoskodni. Erre szolgál olyan nagyobb rekesz az istállóban, amely kifutónak is beillik. Külön a borjuk számára tartogassuk ezt. Mert ebben sem szabad több állatot elhelyezni. Hangsúlyoznunk kell továbbá, hogy minél nagyobb mozgási teret kell biztosítanunk az igavonók borjainak, mert hiszen ezeknek főként a munka, erő kifejtése lesz a feladatuk, tehát alapos fejlődésre, megerősödéssre van szükségük. Épp úgy nem mellőzheti azonban a szabad mozgást mindenfajta egyéb marhanövendék, mert szívós, fejlett, ellenálló szervezete csakis úgy lesz. Hogy az ilyen kifutók összeállításánál gondunk legyen arra, hogy a borju deszkavégben, gerendában, szögben stb. meg ne sértse magát, az magától értetődő dolog.

G. T.

Tőgygyulladás. A tehének tőgyén, a bimbók között, a szülés után néha borsó- egész mogyorónagyságú fájdalmas csomók keletkeznek, amelyek apró tályogok, később felfakadnak s ha a kis kerekalakú seben keresztül tartalmuk kiürült, gyógyulnak. Ha a csomók valóban tályogoknak bizonyulnának, akkor ajánlatos a tőgyet a szülés után tiszta kézzel langyos szappanos vízzel lemosni s azután tiszta vízzel vagy helyesebben 4°/o-os bórvízzel leöblíteni és tiszta ruhával letörölni. A tályogok feltörése után a genyedő sebek hasonló-

Rögzíthető fejőcső (tejkatheter).

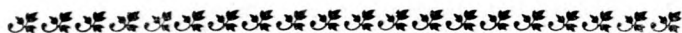
képpen bórvízzel mosogatandók, de az orvoslást végező egyén, mielőtt más egészséges tehen tőgyéhez nyulna, újból mossa meg a kezét.

A tehének egyik vagy másik tőgyegyedének beszűrődése, fájdalmassága és az a körülmény, hogy némelykor az illető tőgyegyedben a tejképződés mindenkorra megszűnik, a tőgy gyuladással állapottára enged következtetni.

Az ilyen tőgygyuladást okozó genyedési baktériumok a bimbócsatornán keresztül hatolnak a tőgy belsejébe és lehetséges, hogy a bimbók tövében lévő tályogokkal van a betegség összefüggésben, olyan módon, hogy

az apró tályogokból kiürülő és a fejő egyén kezére jutó fertőző anyag a fejés közben a bimbócsatornába jut és azután a tőgy állományába gyuladást indít meg. A betegség azonban átjutható úgy is, ha a fejő egyén a tőgygyuladásban szenvedő tehen fejése után kezeinek gondos megmosása nélkül egészséges tehen tőgyéhez nyul. A betegség terjedésének megakadályozása céljából a beteg teheneket az egészségesektől elkülöníteni és fejésüket külön egyénre kell bízni, aki ebben a beteg teheneket ápolja, tőgyüket orvosolja és egészséges tehenekkel nem bánik vagy legalább is azokat nem feji. Kevésbé ajánlható a beteg és az egészséges tehenek fejését egy és ugyanazon emberre bízni, ha mindjárt a beteg teheneket az egészségesek kifejése után is feji és azután a kezét meg is mossa. *A beteg tehenek teje a borjunak nem adható és közfogyasztásra sem bocsátható*, a tőgy orvoslása pedig a gyakori kifejésen (naponta 4—5-ször) kívül az illető tőgynegyed kiöblítésében áll. Az öblítés katheter segítségével történik olyan módon, hogy a megtisztított és 5%-os karbolidatban 10 percig áztatott, majd pedig vízzel leöblített kathetert (1. a képet.) a kifejés után a beteg tőgynegyed bimbócsatornájába toljuk és azon keresztül fél liter 4%-os bóroldatot öntünk irrigátor vagy fecskendő segítségével a tejmedencébe, a katheter eltávolítása után a tőgynegyedet alulról fölfelé masszáljuk s végül a bőrvizet kifejjük. A tőgy a gyógyulás befejeződéséig naponta egyszer öblítendő.

K—K.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

! Mezőgazdák különös figyelmébe!
! EGYETEMES ACZELEKÉK. !

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefej.
Pánczélaczél-kormánylemez.
Magasított aczélékefej.
Porvédő kerekek.
Aczél [] gerendely.

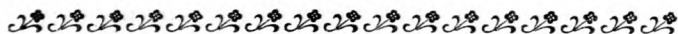
Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajmivelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélezim:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci ut 2.
Sürgönyezim: „AGRARIA“ Budapest.

• MULATTATÓ •

A balatoni kis lak.

A gyönyörű Balaton vidékére vezetlek szíves olvasó, hol aranykalászt érlel a nap s hol a rét virágos szőnyegén vastag rendet fog a csengő kasza. Láttad-e már azt a gyönyörű kis tengert, melynek óriási tükre fölött a nap szokott teljes fényében delelni? — Csolnakáztál-e már egy nyári fűszeres, holdas éjjelen a Balaton csendes hullámain, hol ezer szerelmesen zsongó gitár és olvadó madrigálok dallama mellett, bűbájos habléányok tündértánca gyönyörködteti játszi képzelmedet?

Ha valamikor a Balaton vidékére rándulsz, megláthatod még most is azt a házikót, mely elbeszélésemnek színhelye, egy kis kert vizét ott a lakocska tövében, melynek pici ablakaira a fonódó borág fut föl.

— Halász volt apátok — így szólt az anya egy komor őszi estén leányaihoz — a Balaton lett sírja is.

Ekkor elhallgatott... és néma fájdalommal könnyez az anya szemében? Ki tudná megmondani? Fájdalom-könny az elhunyt drága férjért, öröm- és reménykönny e szép két gyermekért, hisz e két gyermek volt öröme, reménye. Így örülhet a fa virágos ágának, melyre minden kincsét rászórta a tavasz.

A két leány szebb volt, mint a legszebb rózsza, szebb a szép koránál, szebb a gyönyörű esthajnalnál. Az elmúlt tavasz csak a mezőről tűnt el, örök virulással élt a leánykák arcán, még a kert fájáról elszállt csalogány is énekét a leánykák ajkain felejté. Az idősebb neve Margit volt, a két évvel ifjabb testvért pedig Juliának hívták. Gonddal függött rajta az anya figyelme. Keblökbe oltá a jónak, szépnek fáját; s a lánykák szíve, mint a felfakadt tó, melybe egyedül csak az ég tekintett még, tiszta volt.

Aki a két gyönyörű gyermeket látta, annak lelkében sokáig fog ott élni a leánykák angyal tekintete s e tekintetnél megpihent még az embergyűlölő sötét lelke is. A szépség hatalma megragadja a legsivárabb keblet, mint a naptámadat a hideget. Memnonszoborból is lágyan epedő édes-bús hangokat csal.

Csak a sors nem érzi a szépség hatalmát, csak az örültség nem hajlik meg a szépség fensége előtt.

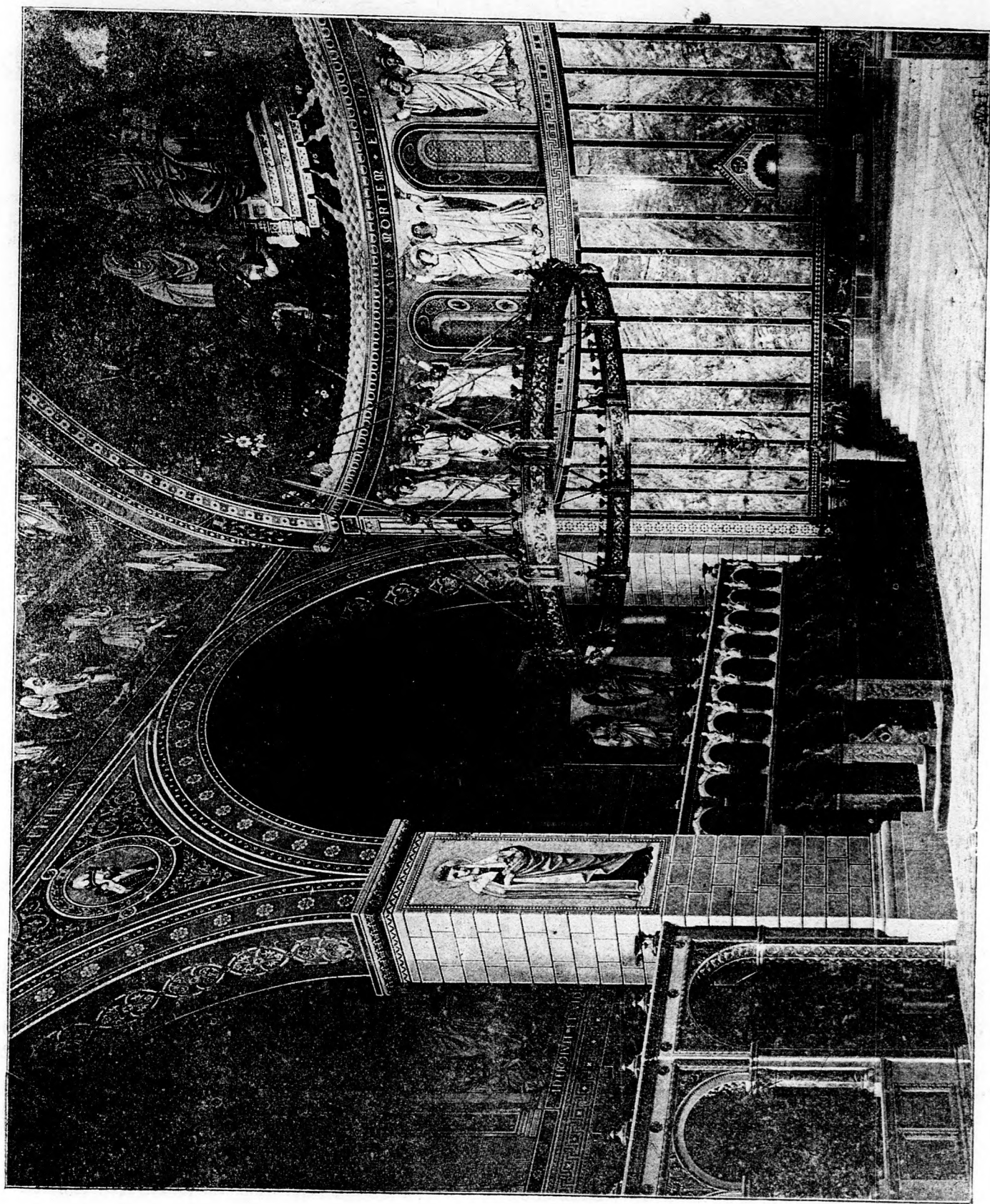
A rózsza szép és mégis elhervadt, a havas liliomfa is szép s a vihar mégis elzúzza.

Holdvilágtalan éj volt. Tisztán ragyogott a csillagos ég. És mintha a tó, a körülötte levő fák elszenderedtek volna, alig hallhatóan rezgett a falevél.

A lakhoz vezető kerti út felől lassú nesz hallatszott. Közeledő léptek csendes zaja, mint mikor az őszi szél a falevelet hullatja a földre. Imre, a tihanyi kolostor egyik fiatal szerzetese, félénken föltekintett; az úton egy alak körvonala tüntek föl és mintha útjára két kis csillag világítana, két kis fénypont látszott vele közeledni. Nehány pillanat múlva Margit és Imre csendesen üdvözölték egymást. Az ifju keblére hajtá fejét, melynek gazdag fűrtjei között, mint két égő smaragd, világított két kis fénybogár, mely csak éjjel röpül s mely a leányka haját az éjek éjének tartá és eltévedett.

Sokáig szótlannul állt a két szerelmes. Egyik sem merte a csendet megszakítani, tudták, hogy a szó csak fájdalmat okozhat.

Végre Imre megszólalt:

A párisi székesegyház szentélye.

— E virágokat, Margit, az ön számára szaggatám, bocsánatot kérek, hogy megjelenésem fájdalmat okozott, vagy ha bánatában háborítanám önt — és a virágot átnyujtva, távozni akart.

— Nem, nem, maradjon Imre, óh, ön nekem sohasem okoz fájdalmat, nekem nincs bánatom.

— De, Margit! — szemében egy könny fénylik, — miért sir, — Margit, szóljon!

Margit nem szólt, csak a virágokat szorítá kebléhez. Mély sóhaj hagyta el keblét, mikor búcsura nyújtá jobbát Imrének.

— Isten önnel, Imre, ez volt talán utolsó találkozásuk.

Az ifju szerzetes hévvel ölelte keblére a szép hajadont. Először érinték ajkai Margit gyönyörű homlokát. Margit az égre emelte szemeit, melyen egy csillag futott végig. Sójajtvá bontá ki magát az ifju karjai közül és sebesen eltűnt.

Csak néhány lépés választotta el Imrétől. Megállt, szeméből a dühnek villáma csapott ki, homlokához emelte szorított öklét, s egy percig elfedte szemeit kezével. Emelt karja lassan lehanyatlott. Elejtette a gyilkot és más úton ő is a közeleső falu felé tartott.

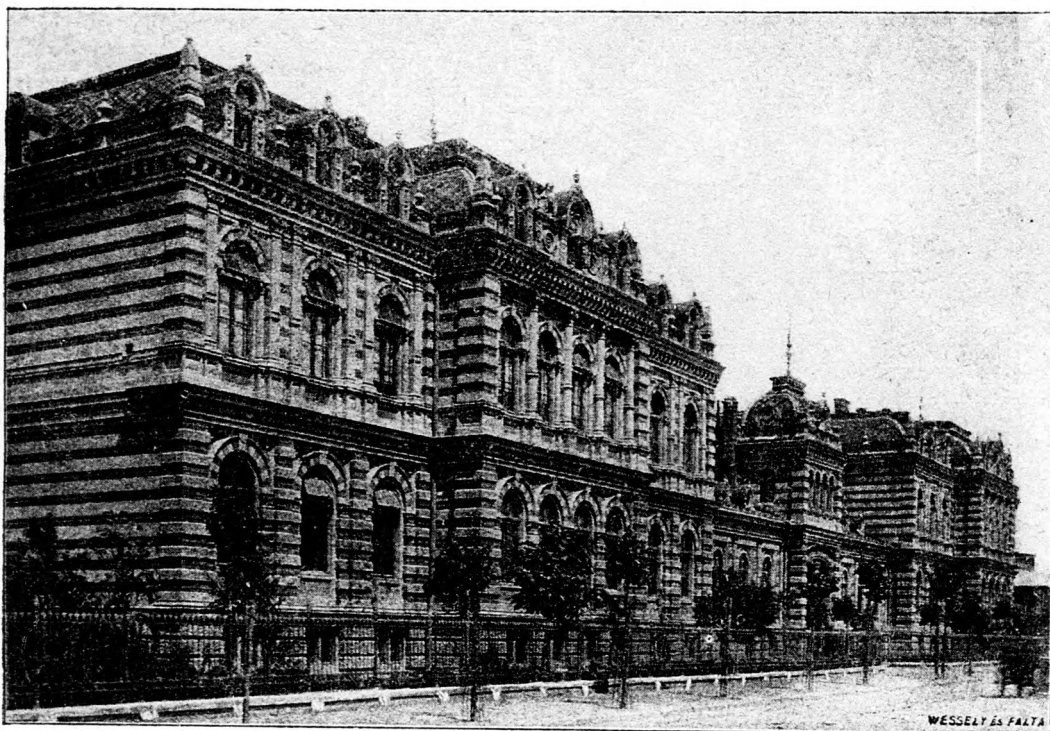
* * *

Tizennégy napra e találkozás után Margit Lajos neje lett. Az özvegyasszony házában ma sok ember képén kivirított a jókedv, csak Lajos maradt szomorú.

A tihanyi kolostorban névnapot ülnek meg a szerzetesek.

Mindannyi kedvet érez a mulatásra, csak Imre nem, de bánata senki előtt nem tűnt fel.

Kinek is juthatott volna eszébe, hogy az ifju szerzetes szíve szerelmét vezetik ma oltárhoz? — Senkinek. Elmult a névnap és az esküvő s a lak elvesztette egyik

A bukaresti egyetemi kórház.

Imre szívére szorítá kezét és míg szemében a fájdalom könnye forrt, ajkain a sóhaj elhalt, nehogy ezt Margit meghallja. Sokáig hallgatta a távozó leány lépteinek zaját, szemei az éjbe mélyedtek, amely elfedte a hajadont. Elmerüléséből nesz rázta fel, amely a közeli fák alól érkezett.

Mikor feltekintett, Margit jegyesét, a gazdag bérlő fiát, Lajost látta maga előtt állni.

— Uram, — szól Lajos az alig fékezhető indulat hangján, — ön itt Margittal beszélt, ezért elégtételt fog nekem adni.

Imre a megvetés hidegségével tekintett Lajosra.

— Miért hallgat ön, uram? — kérde nyugtalanul Lajos, — talán a rettegés némította önt el?

— Óh nem, — viszonzá Imre, — hanem mert nem szoktam szóba állani azzal, ki lesből állja el az ember útját.

Ezzel magára hagyta Lajost s csendes lépésekkel haladt a kerti úton.

Lajos néhány pillanatig határozatlanul küzködött magával, majd sebes léptekkel követte az ifjút. Kezében egy gyilkot acél villant meg.

gyönyörű angyalát, hogy az nemsokára visszakerüljön oda, ahonnét a földre került.

* * *

— Mi bajod, édes lányom? Miért vagy oly beteg, kedves gyermekem? — kérdezé őt édesanyja, ki most látogatóban van nála.

— Semmi, anyám, semmi, ne aggódjál miattam, hiszen én oly boldog, oly kimondhatatlan boldog vagyok.

Nesze e virág, anyám, küldd el a tihanyi kolostorba, tétesd a kápolna egyik szent képére. — Ugy, úgy, anyám, majd ha az kivirul ismét, akkor én is meggyógyulok.

— Isten áldjon! Isten veled, Margitom!

— Anyám, bocsáss meg, de mond meg Imré —

Még egy mély fohász, egy nehéz hörgés és Margit megszűnt élni.

* * *

Ki tudná leírni, mit érzett az anya, mikor így gyermekétől megfosztotta őt a kegyetlen halál? Mikor már

azt hitte, hogy boldoggá teszi őt, sírját ásta meg neki.

Oh, a sors nem hajol meg a szépség fönségének.

* * *

Egy évvel vénebb lett az idő és a jámbor özvegy-asszony is ökre elhagyta a kedves lakocskát.

Meghalt szegény véghetetlen bánatában.

Egyedül Julcsa buslakodott még az alatt a kedves borág alatt, hol Margit néjével oly édesen szokott

— Jól van, jól, Márton bácsi, az Isten is megáldja érte.

* * *

Gyönyörű nyári est volt.

Olyan könnyedén ringott az a kis csónak Tihany felé, mintha csak a szellő szárnyai hordozták volna.

— Mindjárt ott leszünk, gyermekem, csak légy türellemmel — biztatá a nyugtalankodó Julcsát Márton bácsi.

Igy lesz szép a kalpom!

csevegni, most olyan kihalt neki minden és lelke csak a tihanyi kolostorhoz húz, mert nénye hervadt virága ott nyugszik egy szent kép keblén, anyja meg ott pihen a kolostor tövében.

— Hova, hova gyermekem? — kérde a most hazulról eltávozott Julcsát a szomszéd halász.

— Magához, Márton bácsi, úgy-e átvisz estére Tihanyba?

— Át én, kedves gyermekem, szívesen, előbb megcsinálom csónakom fenekét.

— Nini, Márton bácsi, ott is jön egy csónak, egy... egy szerzetes ül benne.

— Én is úgy látom, gyermekem, majd feléje evezünk.

— Nem, nem; az Istenért, nem, hisz az Imre... a bold...

— Ki az az Imre? Micsoda boldogultról beszélsz? — vágott neki szavába Márton.

— Ne tovább, Márton bácsi, az Istenre kérem! — De már késő volt, mert a két csónak már egészen

közel volt egymáshoz... Az ifju szerzetes letette evezőlapátját, kihajolt csolnakjából és őrzöngve ragadta ki Julcsát — ki Margit nénjéhez nagyon hasonlított — Márton bácsi csolnakjából és magát vele együtt a hullámokba temeté...

Oh, hisz az örültség nem érzi a szépség hatalmát.

Az öreg Márton csak a loccsanást hallotta, mert ez a majdnem hihetetlennek látszó eset pillanatra megfosztotta őt szeme világától. Néma borulattal evezett el ama végzetes helyről és a hullámok ismét szép csendesen kisimultak, mintha misem történt volna.

Márton halász lakja azóta ama kis lakot ott a Balaton partján, tőle hallottam egy vacsora alkalmával ezt a történetet.

APRÓSÁGOK.

Salamoni ítélet. Egy védőügyvéd, aki egy betörőt védett, a tárgyaláson imígy akarta meggyőzni a bírót védence ártatlanságáról:

— Igenis, bíró ur, állítom és be fogom bizonyítani, hogy védenecem egyáltalán nem tört be a házba. A szoba ablakát ugyanis nyitva találta, azon át egyszerűen benyújtotta a karját és néhány apróságot kiemelt. Csakhogy a kar még nem maga az egész ember és így nem tudom megérteni, miért és mily oknál fogva akarja ön, bíró ur, az egész egyént megbüntetni olyan vétségért, amit csupán egyik végtagja követett el.

A bíró nyomban a helyzet magaslatára emelkedve, így felelt:

Ezt a kifogást magam is megokoltnak találom és logikusan következtetve, ime, a vádlott karját egy évi fogházra ítélem. A vádlottra bízom, követi-e a karját a fogházba vagy sem.

Aki azt hiszi, hogy ezzel az ítélettel a bíró a vádlottat zsákutcába szorította, hát nagyon csalódik. A vádlott ugyanis védőügyvédje segítségével egyszerűen lecsatolta a — műkarját, melyet a vádlottak padjára helyezett, ő maga pedig emelt fővel, kecses meghajlással távozott.

Okos előjáróság. A svédországi Orson helység joggal mondható a világ legboldogabb községének. A legutóbb lefolyt 30 évben a helység előjárósága több mint egy millió font sterling (25 millió korona) érő fát adott el és bölcs előrelátással kielégítő utánültetésről gondoskodván, a fenti összeggel egyenértékű jövedelmet biztosított a községnek minden következő 30 évi időszakra. E jövedelem következtében Orsonban semmi néven nevezendő adó nincs, a helyi vasút és telefonszolgálat ingyen áll a lakosság rendelkezésére és a népnevelés is ingyenes.

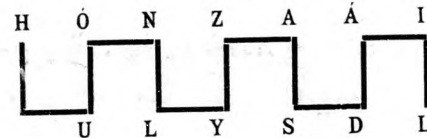
KÉPEINKHEZ.

A párisi székesegyház szentélye. Azok a szerencsés halandók, akik Európa legvigabb, legkedélyesebb nemzetének, a nagy francia nemzetnek fővárosát Párist fölkereshetik, nem mulasztják el a párisi székesegyházat megtekinteni. Gyönyörű templom a párisi, nagyon kevés párja akad a kontinensen. Mai képünkön bemutatjuk a párisi székesegyház szentélyét.

Bukaresti képek. A multkoriban már bemutatunk néhány bukaresti képet. Most a bukaresti egyetemi kórház épületét mutatjuk be. A remek szép épületet a Bukarestbe vetődő idegenek megcsodálják.

Igy lesz szép a kalapom! Kinyílt az idő, a réten virágzik a pongyola pitypang, sárga kehelytányérját fölnyújtja a fülevelek milliárdja közül. Mai képünkön látjuk a fiatal lánykát, aki abban mesterkedik, hogy tavaszi virágokkal cicomázza föl a kalapját. Így lesz szép a kalapom! — minthogyha csak ezt gondolná a mosolygó kis leány, aki örül a tavasznak, a bimbónyitó május havának. De ki ne örülne ennek?

BETŪTALÁNY.

Megfejtési határidő 1907. május hó 15.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 17. számában közölt talány megfejtése

„Árpád a honfoglaló.”

Helyesen fejtették meg: Vojnich Dávid, Fefty Frigyes, ifj. Bergendy Elek. *Vér Ilona*, Papdi György, Hamarák János, Kovács Irma, Kiskopasz Pál, Lakatos Dezső, Vincsera István, Weisz Rezső, Kulinyi Ede.

A sorshuzásnál *Vér Ilona* nevét huzztuk ki elsőnek, kinek egy érdekes könyvet küldöttünk.

LEVELES SZEKRENY.

K. L. úrnak. A vetések állásáról a földművelésügyi miniszterium a gazdasági tudósítók jelentése alapján számol be. Nincs. Gazdasági könyvek jegyzékét megküldi Önnek a „Patria” könyvkereskedése (Budapest Üllői-út 25).

L. I. Bizony sok az egész kár országszerte, sok helyen kipállott a búza. Ezt már mi is megirtuk a lapban.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1907 április 29.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműk: marhahus 60—120 K., vidéki borjúhús 110—120 K., sertésus 120—144 K., szalonna füstölt 136—148 K., szalonna, olvasztani való 130—146 K., hárj 154—156 K., sertészsír 154—156 K. — **Füstöltus:** (vidéki) kg.-ja 120—180 K., hazai sonka 140—200 K. szalámi 380 K.

Baromfifélék: ———— K., rántani való csirke 200—360 K., sütni való csirke 300—400 K., kacsza, hizott ———— K., lud, hizott ———— K., pulyka, hizott ———— K., páronkint. Vágott hizott liba ———— K., vágott hizott kappan, kacsza és pulyka 130—160 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 1780—1830 K. Rozs 1420 K-tól 1430 K-ig. Arpa 1330 K-tól ———— K-ig, jobb minőségű K-tól ———— K-ig. Zab ———— 1630 K. Tengeri 1170 ———— K.

Teavaj: (centrifugált) 240—290 K., főzővaj 200—230 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 24—40 fillér.

Tojás: bácskai 65—66 K., erdélyi apróbb áru 64—65 K. ládánként (1440 drb). Apadt ———— K., meszes ———— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vaggonáru) sárga ———— 560 K., rózsas új 250—400 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— K. mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K.	2820	2720	2580	2480	2400	2320	2100	1920	1350

Takarmányvásár. Réti széna 760—940 fillér, muhar 800—920 fillér, zsupszalma 520—560 fillér, alomszalma 300—350 fillér.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmivelés-ügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

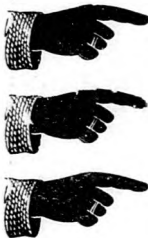
Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája
Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

:: **Ifj. Kovács József Orosháza** ::

Magyar házi-ipar. Magyar termények.
Söprűk, szatyorok, gyékények, börbocskorok, posztócipők, mák, bab, kása, szalonna, paprika legolcsóbban szállítja:

:: **ifj. Kovács József Orosháza** ::

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG“-kiadóhivatala, (Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.)

ÚRL REZSŐ

sertésbizományos
= BUDAPEST, =
Bérokocsis-utcza 12.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban és legnagyobb napi árakon értékesít.

Őszi trágyázáshoz a

THOMAS-SALAKLISZT

csillag-védjeggyel helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. — Kivánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál:

Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Andrássy-ut 49. (Octogontér.)
a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H. Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre.

Minden zsák ólomzárrel és tartalomjelzéssel van ellátva.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.

KÜHNE E.

hazánk legrégebb mezőgazdasági gépgyára által

elismert gondos kivitelben szállítanak:

MOSONBAN

MINDENMŰ EGYSOROS KAPÁLÓESZKÖZÖK, Columbia Cultivátorok, HERRMANN-kapálók, LAASS-rendszerű kapálógépek. Burgonyamivelő eszközök, SZÉNAGEREBLYÉK, SZÉNAFORGATÓK

OSBORNE

képekötő- és marokrakó-aratógépek, fűkaszáló-gépek stb. stb.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57a. Fiókraktár: Temesvár, Gazdaudvar.

1905. évi forgalom : 25,000 zsák

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek minden év folyamán
két sorozatban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.970.940.— kor.
Tartalékok	-----	764.760.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	-----	90.349.— kor.
1902. évi fölösleg	-----	59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109.831.73 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	-----	59.243.05 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módokat szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legelőkétebb fölözőgépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocznografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltenek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti káitrágyasót ^{40% káli}

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét,

Rézgáliczot ^{(98-99%) elismert kitűnő}

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.